

עפ"ג 48832/10/15 - י א נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
לפני כב' השופטים: י' נועם - סגן הנשיא, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

עפ"ג 48832-10-15 א נ' מדינת ישראל

י א

המערער

באמצעות ב"כ עו"ד גדעון נחום

נגד

המשיבה

מדינת ישראל באמצעות פרקליטות ירושלים

פסק דין

סגן הנשיא, י' נועם:

1. לפנינו ערעור על גזר-הדין של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט א' קורנהאוזר), בת"פ 14466-02-12 ובת"פ 4631-07-11 (שצורף אליו), מיום 20.9.15, לפיו נגזר דינו של המערער לשלושה חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, ולשלושה חודשי מאסר על תנאי. גזר-דין ניתן בעקבות הרשעתו של המערער בת"פ 14466-02-12, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של תקיפת בת-זוג - לפי סעיף 382 (ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק), וכן הרשעתו הנוספת - על-יסוד הודאתו ובמסגרת צירוף תיק התלוי ועומד נגדו - בת"פ 4631-07-11, בעבירת איומים - לפי סעיף 192 לחוק. הערעור מופנה נגד רכיב המאסר בעבודות שירות שבגזר-הדין.

2. על-פי עובדות כתב-האישום בתיק העיקרי, ביום 15.8.11 בשעת הבוקר, בעקבות ויכוח בין המערער לבין אשתו, הדף המערער את רעייתו בכתפה באמצעות שתי ידיו. בהתאם לעובדות כתב-האישום המתוקן בת"פ 46316-07-11, ביום 21.3.11 שלח המערער מסרון מאיים לאשתו, שבו כתב: "אני אכנס בך יא אבודה, לקחתי חופש במיוחד בשביל הילד".

3. המערער בן 46, מדריך כושר, אב לילד בן שמונה; ולבני הזוג תאומים אשר נולדו לאחר שני האירועים הנדונים בכתב-האישום. מתסקיר שירות המבחן עולה, כי המערער אינו נוטל אחריות מלאה לביצוע העבירות, ורואה עצמו כקורבן של התנהלות המתלוננת. שירות המבחן התרשם, כי למערער קשיים בשליטה בכעסים, שעמם נמנע מלהתמודד. שירות המבחן העריך, כי מידת מסוכנותו של המערער וההסתברות להישנות אלימות במשפחה, היא גבוהה. המתלוננת מסרה לשירות המבחן, כי היא והמערער נמצאים בהליכי גירושין; ושרות המבחן העריך כי המערער

יתקשה לקבל פרידה ממנה. לפיכך, המליץ שירות המבחן על השתת עונש מרתיע של מאסר שירוצה בעבודות שירות.

4. בטיעונים לעונש בערכאה הדיונית, טענה המשיבה כי לגבי כל אחת מן העבירות שבהן הורשע המערער, יש לקבוע מתחם ענישה הולם הנע בין מאסר מותנה ושירות לתועלת הציבור ועד מאסר שירוצה בעבודות שירות. באשר לעונש המתאים, ציינה באת-כוח המשיבה בערכאה קמא, כי אמנם אין לחובתו של המערער הרשעות קודמות, אך יש לזקוף לחובתו את אי-לקיחת האחריות, והבעייתיות שעלתה מתסקיר שירות המבחן. לפיכך, עתרה המאשימה להטיל על המערער מאסר בעבודות שירות למשך ששה חודשים. ב"כ המערער ציין בטיעונו לעונש בבית-משפט קמא, כי העבירות הן קלות ומינוריות; כי מאז הערעורים נולדו לבני הזוג תאומים והמערער מטפל בילדיו במסירות. לטענתו, המערער מצוי בעיצומו של הליך קבלה למשטרת ישראל, כמדריך קרב-מגע, ולפיכך הרשעה בדין תפגע בסיכויי להשלים הליך זה. עוד טען, כי למערער הצעות עבודה עם נוער בסיכון או נוער בחינוך מיוחד, וכן הדרכת שומרי ראש - עבודה שבה הרשעה עלולה לפגוע במערער. לפיכך, עתר שלא להרשיע את מרשו, ולהטיל עליו שירות לתועלת הציבור. כן הפנה ב"כ המערער, לעמדת המתלוננת, אשר ביקשה להקל בעונשו של המערער.

5. בגזר-דינו סקר בית-משפט קמא את המסגרת המשפטית לסיום הליך פלילי ללא הרשעה בדין. הוא חזר על הכלל שהותווה בפסיקה, לפיו רק במקרים מיוחדים ויוצאי דופן, שבהם נוצר פער בלתי נסבל בין הפגיעה בנאשם לבין תועלת ההרשעה לאינטרס הציבורי, יאות בית המשפט לסטות מכלל ההרשעה, וזאת בהתקיימם של שני תנאים מצטברים: האחד - על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם; והשני - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע בשיקולי הענישה אחרים. כן הזכיר בית-משפט קמא את הכלל לפיו, בכל הנוגע לבחינת הנזק שייגרם לנאשם, יש להצביע קיומו של נזק "מוחשי וקונקרטי". בית-משפט קמא ציין, כי במקרה הנדון, לא הוצגה לפניו כל ראיה לנזק "מוחשי וקונקרטי" למערער כתוצאה מהרשעתו, זאת מעבר לעצם הרשעתו של כל אדם ללא עבר פלילי; ובפרט כאשר המערער שומר על יציבות תעסוקתית מזה 13 שנים, לגביה לא נטענה כל טענה של פגיעה ממשית במערער בשל הרשעתו. לפיכך, קבע בית-משפט קמא כי המערער לא עמד בתנאי האמור של הוכחת נזק קונקרטי, וכי די בטעם זה כדי לדחות את הבקשה לביטול ההרשעה. למעלה מהנדרש, הוסיף וציין בית-משפט קמא, כי אופי העבירות שבהן הורשע המערער, והיותן מצויות ברף נמוך של ביצוע העבירות, מאפשר בחינה של אי-הרשעה במקרה המתאים, ככל שהתנאי השני של פגיעה בשיקום הנאשם מתקיים.

בכל הנוגע למתחם הענישה ההולם, ציין בית-משפט קמא, כי "נקיטה בכוח הזרוע כלפי הזולת, מהווה פגיעה בשלומם ובביטחונם האישי של הנפגע"; וכי "מעשים כוחניים אלה לובשים משנה חומרה, כאשר הם מכוונים כלפי בת זוג,

החיה עם הנאשם תחת אותה קורת גג, בתא משפחתי אינטימי ומצומצם, האמור להוות מקום מבטחים". בהתייחסו לנסיבות ביצוע העבירות, עת מדובר היה במכה בודדת לכתף, אשר לא הותירה חבלות - בתיק האחד; ובשליחת מסרון מאיים שאינו בעל תוכן קשה במיוחד - בתיק השני, סבר בית-משפט קמא כי נסיבות שני האירועים מצויות ברף הנמוך של ביצוע העבירות. לנוכח מהות העבירות, נסיבות ביצוען ומדיניות הענישה הנוהגת, קבע בית-משפט קמא כי מתחם הענישה ההולם לגבי עבירת תקיפת בת הזוג, נע בין מאסר על תנאי לצד צו שירות לתועלת הציבור לבין שבעה חודשי מאסר בפועל; וכי מתחם הענישה לגבי עבירת האיומים, נע בין מאסר על תנאי לבין ארבעה חודשי מאסר. באשר לעונש המתאים, הדגיש בית-משפט קמא, כי מתסקיר שירות המבחן עולה שלמערער קשיים בשליטה בכעסים, וכי הערכת שירות המבחן הייתה שנשקפת ממנו רמת סיכון גבוהה להמשך ביצוע עבירות אלימות במשפחה. בנסיבות אלה, סבר בית-משפט קמא, כי יש להטיל על המערער עונש מוחשי, אשר יהווה עבורו קו ברור וחד, לגבי גבולות המותר והאסור. לצד זאת, זקף בית-משפט קמא לזכות המערער את העובדה שמדובר בהרשעתו הראשונה והיחידה, וכן את הודאתו בתיק שאותו בחר לצרף. עוד הביא בית-משפט קמא במסגרת שיקוליו לקולא, את השפעת העונש על משפחתו הקרובה של הנאשם, היותו מפרנס עיקרי, וכן את חלוף הזמן מביצוע העבירות ללא הסתבכויות נוספות. מהטעמים האמורים גזר בית-משפט קמא את עונשו של המערער כמפורט לעיל.

6. בהודעת הערעור לא הלין המערער על ההחלטה שלא להרשיעו בדין, ואף לא ערער על מתחם הענישה ההולם. ערעורו התמקד בעונש המאסר בעבודות שירות שהוטל עליו, והוא ביקש להמירו בשירות לתועלת הציבור, בצד המאסר על תנאי. ב"כ המערער גורס, כי טעה בית-משפט קמא בכך שלא נתן משקל ראוי לעמדה שמדובר ב"עבירות מינוריות ולא חמורות כלל ושנמצאות על סף "זוטי דברים" ". בהקשר זה טען ב"כ המערער, כי בית-משפט קמא לא נתן משקל ראוי לדבריו שלו, בגזר-הדין, לפיהם: באירוע הראשון "מדובר במכה בודדת לכתף, אשר לא הותירה חבלות"; באירוע השני עסקין "במסרון מאיים, שאינו בעל תוכן מאוד קשה"; וכי שני האירועים מצויים "ברף נמוך של ביצוע עבירות". האירועים המינוריים, והעובדה שמדובר במעשים שאינם מאפיינים את התנהגותו של המערער בדרך כלל, מצדיקים, לשיטתו של הסנגור, המרת רכיב המאסר בעבודות שירות לרכיב של שירות לתועלת הציבור, בצד מאסר על תנאי.

7. ב"כ המשיבה ביקשה לדחות את הערעור, וגורסת כי אין עילה להתערב בגזר-דינו של בית-משפט קמא, ממכלול הנימוקים שבוארו בו.

8. לאחר בחינת טיעוני הצדדים, הגענו לכלל מסקנה, כי דין הערעור להידחות.

הלכה פסוקה היא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר-הדין של הערכאה הדיונית; וכי התערבותה בעונשים שנגזרו על-ידי הערכאה הדיונית שמורה למקרים חריגים בלבד שבהם נפלה טעות מהותית, או שהעונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה (ראו למשל: ע"פ 1880/14 עמעש נ' מדינת ישראל (19.11.14); ע"פ 448/14 מדינת ישראל נ' אזולאי (24.11.14); וע"פ 4235/14 ראאד חאטיב נ' מדינת ישראל (3.2.15)). נפסק, כי גדרי ההתערבות האמורים נותרו על כנם גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין (ע"פ 7430/13 שחרוך טוחסונוב נ' מדינת ישראל (3.3.14); וכן ראו: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (5.8.13); וע"פ 3151/13 עבדאללה נ' מדינת ישראל (24.4.14), בפסקה 10).

כך הוא המקרה שלפנינו. סבורים אנו, כי לא נפל כל פגם בגזר-דינו של בית-משפט קמא, המקים עילה להתערבותו של בית-משפט שלערעור. אין עילה להתערב במתחם הענישה שקבע בית-משפט קמא, המשקף את כל השיקולים הרלבנטיים, ובכללם - מהות העבירות, נסיבות ביצוען ומדיניות הענישה הנוהגת; ואף הסנגור לא חלק על המתחם. לא מצאנו מקום להתערב ברכיב המאסר בעבודות שירות שהוטל על המערער, אשר הביא בחשבון את מכלול הנתונים והשיקולים הרלבנטיים, וביניהם: מחד גיסא - הערכת שירות המבחן, לפיה למערער קשיים בשליטה בכעסים וכי קיים סיכון להישנות מעשים דומים; ומאידך גיסא - נסיבותיו האישיות של המערער, הודאתו במיוחס לו באירוע הנוסף וחלוף הזמן מעת האירועים. העונש אינו קל, ואף מכביד יחסית על המערער כמפרנס יחיד, אולם אין מדובר בעונש הסוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה, באופן המצדיק התערבותה של ערכאת הערעור; מה-גם שמדובר ברכיב עונשי שהומלץ על-ידי שירות המבחן.

9. על-יסוד האמור לעיל, הערעור נדחה.

המערער יחל לבצע את עבודות השירות ביום 25.10.16, במועד זה בשעה 10:00 יתייצב במשרדי הממונה על עבודות השירות בבאר-שבע לשם קליטה והצבה.

המזכירות תמציא עותקים מפסק-הדין לבאי כוח הצדדים, לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, ה' אב תשע"ו, 09 אוגוסט 2016, בהיעדר הצדדים (על-פי הסכמתם).

משה בר-עם, שופט

רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת

יורם נועם, סגן נשיא